

Nr 534

Av herr Nilsson i Bästekille, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 88, angående reglering av priserna på fisk under budgetåret 1957/58 m. m.

Fiskenäringens folk måste helt naturligt liksom andra grupper erhålla en skäligen ersättning för sitt arbete. Det är därvidlag av väsentlig betydelse, att exporten av fisk kan ske till bästa möjliga priser. Sverige bör ha goda förutsättningar som exportland på detta område. Tyvärr visar såväl kvantiteten exporterad fisk som värdet av denna en väsentlig nedgång under år 1956 jämfört med året dessförinnan. Förra året exporterades nämligen endast 70,8 milj. kg fisk och fiskkonserver till ett värde av 32,9 milj. kr. mot 87,7 milj. kg och 35,3 milj. kr. år 1955.

Inför de anförda siffrorna måste man fråga sig om vår utrikeshandel med fisk är tillfredsställande ordnad. Vi synes framför allt ha svårt att hävda oss gentemot de danska och norska exportörerna. Detta torde särskilt vara fallet vad det gäller länder med centraliserad import. Till dessa länder går den svenska exporten genom blott två organ. För fisk från västkusten utställs endast licenser på Föreningen Västkustfisk, och Sydsvensk exportfisk har ensamrätt till utförseln av fisk från sydkusten.

De minimipriser på de viktigaste fiskslagen som fastställs avser ju att garantera fiskarna lägsta dessa priser främst för den fisk, som säljs till färskkonsumtion inom landet. Överskottsfisken övertas av de särskilda överskottsorganen, Västkustfisk och Sydsvensk exportfisk. För överskottsfisken utbetalas endast ett s. k. garantipris, som i förväg fastställts av föreningen. Detta garantipris utgör i genomsnitt endast ca 50 procent av minimipriset, vilket blott ersätter fiskaren för de direkta kostnaderna men inte för det nedlagda arbetet.

Såsom nämnts sker export av fisk till länder med centraliserad import uteslutande genom föreningarna Sydsvensk exportfisk och Västkustfisk. Fiskare eller fiskares organisationer som står utanför dessa organ erhåller inte några exportlicenser. Det kan ifrågasättas, om denna uppläggning av fiskexporten på den centraliserade marknaden har gett fiskarkåren de säkrare existensmöjligheter som avsetts. Inom vissa kretsar synes man snarast vara av den uppfattningen, att den nuvarande ordningen, vad beträffar exporten på den centraliserade marknaden, är en alltför tungrodd apparat, som i vissa fall kan medföra ökade avsättnings-svårigheter och sämre priser.

För fiskenäringens utövare är det främsta ekonomiska intresset, att de kan få ut bästa möjliga pris för totalproduktionen av fisk. I vissa fall

synes enskilda fiskare eller deras ekonomiska organisationer kunna uppnå fördelaktigare avtal vid export av fisk än de två företag, som nu har ensamrätt till export på den centraliserade marknaden. Det kan ifrågasättas, om det inte ur fiskets synpunkt vore fördelaktigt, att möjlighet beredes för fiskare eller fiskeorganisationer, som står utanför de nämnda exportorganen, att även få bearbeta ifrågavarande marknad. Ofta kan de vid underhandlingar om köp av bytesvaror i de fiskköpande länderna uppnå fördelaktiga avtal om export av fisk. Sådana fiskare eller fiskeorganisationer borde i så fall få arbeta fritt inom en uppgjord prisram. Det borde kunna prövas om inte prisreglerings- och överskottsorganen uteslutande kunde vara holdingföretag för den för export avsedda fisken. För de fiskare eller fiskeorganisationer, som anser det förenligt med sina intressen att ansluta sig till ett gemensamt exportorgan, bör givetvis denna möjlighet stå öppen, men det kan starkt ifrågasättas, om dylikt medlemskap skall vara villkor för rätt till export. Det finns skäl som talar för att den för fiskets utövare bästa lösningen skulle uppnås, om Sydsvensk exportfisk och Västkustfisk bibehålles med erforderlig licens för sina medlemmar, men de fiskare eller fiskeorganisationer, som vill stå utanför dessa organisationer, samtidigt har möjlighet att erhålla exportlicens av jordbruksnämnden.

Det kan i sammanhanget anföras, att en stor del av den svenskfångade torsken vid nuvarande ordning utföres till länder med centraliserad marknad via danska och norska exportorgan. Detta synes ge belägg för att exportförhållandena för vårt lands vidkommande inte är helt tillfredsställande.

I propositionen nr 88 föreslås bl. a. att regleringen av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur skall förlängas att gälla till den 1 juli 1958. I detta sammanhang synes det mig emellertid önskvärt, att uppmärksamhet ägnas åt frågan om hur exporten på den centraliserade marknaden för framtiden bäst skall kunna ordnas. Inom fiskarkretsar är det givetvis ett önskemål, att möjligheterna att uppnå en för vårt lands vidkommande mer tillfredsställande ordning prövas.

Med anledning av vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen vid behandling av propositionen nr 88 måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning av frågan om en effektivare organisation av fiskexporten på den centraliserade marknaden.

Stockholm den 19 mars 1957

Jöns Nilsson

i Bästekille